

Kínai–magyar jazztandem

Találkozás Bágyi Balázssal és Li Xiaochuannal

Február elején a Bágyi Balázs New Quartet vendége volt a virtuóz kínai jazztrombitás, az immár másfél évtizede világszerte koncertező Li Xiaochuan. A kiváló zenekarvezető dobos és a távol-keleti fúvós vendégművész a Müpában rendezett koncert előtt beszélt – egyebek mellett – zenei útjairól, zenészi hitvallásáról, a közös projektjükéről, továbbá a kínai és a magyar jazzéletről. Ez utóbbi kapcsán jó tudni, hogy jelenleg Balázs tölti be a Magyar Jazz Szövetség elnöki tisztét.

•◆ Bencsik Gyula

📷 Kotschy Gábor / MüPa

Gramofon: *Nem első alkalommal léptek fel közösen ma este. Honnan az ismeretség? Mi ragadott meg benneteket a másik játékában?*

Li Xiaochuan: 2015-ben találkoztam először Balázssal, amikor először járt Kínában. Sanghajban találkoztunk, a JZ Clubban mutattak be egymásnak, ott játszottunk első alkalommal együtt. Balázs nagyszerű ember, nagyszerű dobos és muzsikus, kiváló komponista. Első ízben mindjárt eljátszottuk néhány érdekes és különleges szerzeményét.

Bágyi Balázs: A következő évben, 2016-ban újra együtt zenéltünk néhány alkalommal Sanghajban, tehát a mostani együttműködésünk alapjait már korábban letettük. Olyannyira, hogy van egy közös repertoárunk is. Csupán az a különbség, hogy eddig én ültem be Li zenekarába, most pedig ő csatlakozik hozzánk. A jazz és a jazzoktatás meglehetősen újnak számít Kínában, aminek az Egyesült Államokban (University of North Texas) mesterdiplomát szerzett Li muzsikusként és oktatóként, a Shanghai Conservatory of Music professzoraként is központi és megkerülhetetlen alakja. Szeretem azt az intenzitást és erőt, ahogy Li trombitál, valamint azt a líraiságot, ahogy szárnykürtön játszik.

G.: *Milyen ma a jazzélet Kínában? Kik alkotják a törzsközön­ségét?*

L. X.: Egyértelműen a nagyvárosokra koncentrálódik a jazz Kínában, például Beijing, Shanghai, Guangzhou, Xi'an és Shenzhen, ahol nagyobb a népesség, ezért a zenészek és a jazzkedvelő közönség száma is jelentősebb. Akárcsak bárhol másutt a világban, nálunk is aránylag szűk réteg muzsikája a jazz. Ami fontos érdekesség, hogy Kínában a jazz közönsége általánosságban sokkal fiatalabb, mint bárhol másutt a világon. A jazzközönség összetétele azonban hasonló, elsősorban az értelmiségi, művész körökből tevődik össze. Manapság egyre több honfitársam tanul hozzám hasonlóan tengeren túli, elsősorban amerikai egyetemeken kultúrát, amit hazatérve Kínába maguk is terjesztenek.

G.: *Mi jellemzi a hazai jazzt? Világszínvonalú muzsikusok mellett viszonylag mérsékelt honi jelenlét?*

B. B.: Nagyjából ugyanazok a trendek érvényesülnek nálunk is, mint máshol. A magyar jazz közönség magját egy idősödő értelmiségi réteg alkotja, amin a Magyar Jazz Szövetségben folyamatosan próbálunk változtatni. Igyekszünk elvinni a jazzt minél több népszerű rendezvényre, ahol nagyszámú fiatal találkozhat vele. A jazztáborok működtetésével elősegítjük, hogy a fiatal, nem feltétlenül profi zenészek készüljenek a közönség felé, ami jórészt az internetnek is köszönhető, hisz ezáltal könnyebb hozzáférni a jazzhez, de so-

kat segít például a tízéves Jazz Showcase rendezvénysorozat is a műfaj népszerűsítésében, hisz ott bárki ingyen hallgathat igényes jazz produkciókat.

G.: *Jelenlétünk a világban?*

B. B.: Sikerült bekapcsolódnunk a jazz nemzetközi vérkeringésébe, és megkapaszkodnunk ott. Lukács Miklóstól és Oláh Kálmántól Balázs Eleméren át Borbély Mihályig, illetve kiváló énekesnőinkkel, Harcsa Veronikával, Szőke Nikivel együtt sok kiváló művésznünk koncertezik rendszeresen külföldön, kapcsolódik be nemzetközi zenei fúziókba. Nagyon sokat számít, hogy tehetséges magyar fiatalok tömegesen mehetnek külföldre tanulni, a legnépszerűbb holland, német vagy francia zeneiskolákba, vagy akár a bostoni Berklee College of Musicba. Ez a lehetőség a mi időnkben még nem állt fenn. Két remek kortárs kollégám, Németh Ferenc és Szabó Dániel például megvetették a lábukat az Egyesült Államokban, ahol mindketten elismert muzikusok. Gadó Gábor, Szandai Mátyás és Palotai Csaba Párizsban élnek és zenélnek, Tony Lakatos és Snétberger Ferenc Berlinben. Vagyis sokkal nagyobb a pezsgés, sokkal intenzívebb a magyar jazzélet az utóbbi tíz évben, mint korábban bármikor.

G.: *A jazz mely stílusa a legnépszerűbbek Kínában? Menyire kísérletezők a kínai jazzmuzikusok?*

L. X.: Mindenféle stílus megtalálható nálunk is, a hagyományos jellegű szvinges muzsika, a fúziós és a populárisabb irányzatok egyaránt, de a kísérletezős free jazzt csak néhányan játsszák. Minden stílus egyidőben létezik, legfeljebb hangsúlyeltolódások vannak. Skandináviában vagy az USA bizonyos területein például roppant népszerű a freejazz, vagy avantgárd jazz, nem úgy, mint nálunk, ahol igény sincs nagyon rá.

B. B.: Magyarországon is egyszerre van jelen valamennyi stílus. A mi zenénk, vagyis a New Quartet muzsikájában is rengeteg behatás figyelhető meg. Kötődik egyrészt a tradíciókhoz is, klasszikus -és kortárszenei elemek is fellelhetők benne, gondolok most a tavalyi Continuity Jazz Suite albumunkra, de utána készítettünk egy vokális, mainstream jellegű albumot Pocsai Krisztával, *Homage To Shakespeare* címen. Szignifikáns része a zenei világomnak az akusztikus hangszerek használata, az a fajta atmoszféra, amit azokkal lehet kelteni. Nálunk nincs elektronika, az én zeneszerzői törekvéseimhez nem illeszkedik, én másfajta zenei nyelvet használlok.

G.: Kik alkotják a zenekarodat?

B. B.: Egyetlen változás történt a 2013-as megalakulás óta. Ávéd János tavaly kivált, a helyére Szoszó Lakatos Sándor szaxofonos érkezett, míg továbbra is Oláh Dezső zongorázik és Oláh Péter bőgőzik, én dobolok.

G.: Mi szerepel a már említett, *Livel* közös repertoárotokban?

L. X.: Olyan dalok, amelyeket szeretünk és már korábban kivettünk egymás tarsolyából. Nem csupán bekapcsolodom Balázsék muzsikájába, hanem együtt építünk fel egy közös műsort, amelyben igyekeztünk egymás számait úgy feldolgozni, hogy az mindnyájunknak megfeleljen. Fele-fele arányban csendülnek fel Balázs szerzeményei és a sajátjaim.

G.: Mennyire terveztek előre?

B. B.: Együttműködésünk következő terepe megint Kína lesz, de eddig csak én vendégszerepeltem Kínában, idén a zenekarom is velem tart. A közös koncert Sanghajban lesz, a helyi jazzfesztivál keretében.

G.: Milyen zenei projekteken vettek részt a mostani közös műsorokon kívül?

L. X.: Legtöbbször saját zenekarommal (Li Xiaochuan

Quintet) játszom Sanghajban, és leginkább az általam szerzett zenét tartalmazó lemezeket adunk ki. Készül egy nagyszabású műsor A jazz találkozása Kínával címmel, amiben a quintetem szimfonikus zenekarral kiegészülve muzsikál. Kínai népzenei és popzenei feldolgozásokat hangszerelünk az említett felállásra. Évente egy alkalommal mintegy két hétig turnézunk Eddie Gomez Grammy-díjas amerikai nagybőgős quartetjével, aminek Kínában én vagyok a szólistája.

B. B.: Elsősorban saját zenekaromra koncentrálok, ahol egy folyamatos műhelymunka zajlik. Ezen kívül sokféle dolgozom, húsz éve vagyok a Kolibri Színházban. Nekik egyszer írtam kifejezetten dobzenét a Csatárok című darabhoz. Tavaly egy székesfehérvári ünnepi felkérésnek tettem eleget egy szintén dobzenei produkcióban. A már említett *Homage To Shakespeare* című anyagunk a Gyulai Várszínház felkérésére íródott. A *Continuity Jazz Suite* című lemezünkről a 3. tételt Nicky Almásy filmes, fotográfus használta fel Sanghaj építészetét bemutató filmjéhez a néhai Hudec László, magyar származású építész munkáin keresztül. Mindig akad egy-két ilyen mellékvonal a fő csapás, a New Quartet mellett. ■